

Statsbudsjettet for 2023 – innspill fra Creo

Creo – forbundet for kunst og kultur er Norges største kunstnerorganisasjon med over 10.000 medlemmer. Creos medlemmer arbeider innenfor alle deler av kulturlivet; Noen er artister, noen er utøvende musikere i et band, i et ensemble, i en kirke eller i et orkester. Noen er pedagoger eller underviser i musikk eller andre kunstfag i grunnskolen, på videregående skoler, i private og kommunale kulturskoler, ved en høyskole eller et universitet. Noen er låtskrivere eller komponister eller begge deler. Noen danser ballett eller moderne dans, noen jobber med lyd og lys eller gjør andre ting «bak scenen» og noen er musikkterapeuter.

I Meld.St. 8 (2018-2019) *Kulturens kraft* etableres følgende samfunns mål for kulturpolitikken:

Eit levande demokrati der alle er frie til å ytre seg, og der mangfald, skaparkraft og kreativitet er høgt verdsett. Eit inkluderande samfunn der kunst og kultur av ypparste kvalitet inspirerer, samlar og lærer oss om oss sjølv og omverda.

Dette er overordnede mål Creo kan stille seg bak. Men dette er abstrakte mål som i den praktiske politikken må fylles med innhold. Et aktivt og mangfoldig kunst- og kulturliv er viktig for å gi den enkeltes liv et rikere og mer fullverdig innhold. Kultur bidrar også til verdiskapning, kompetanse, læring, helse og toleranse. Kunst- og kulturuttrykk har en verdi i seg selv og for seg selv.

Alle må gis tilgang til kunstopplevelser og kulturaktiviteter. Dette sikres best gjennom offentlig finansiering og gode og forutsigbare finansieringsordninger. Kulturen er en vesentlig del av det offentlige ordskiftet, og både enkeltkunstnere, frie kunstnergrupper og kulturinstitusjonene spiller en sentral rolle for debatt, demokrati, ytringsfrihet og meningsdannelse.

Vi er opptatt av at barn og unge skal møte en helhetlig skolehverdag og et mangfold av kulturaktiviteter i sitt oppvekstmiljø, at skolen skal gi rom for elevenes skaperkraft, og at barn og unge skal møte ulike kunstarter som grunnlag for egen dannelselse.

Skolen har en viktig rolle som formidler av kunnskap, ferdigheter og verdier knyttet til kunst og kultur. Kulturell kompetanse kommer til å ha stor betydning for framtidens arbeidsliv, næringsliv og samfunnsliv. Vi mener det må arbeides for å øke skoleverkets kompetanse innenfor estetikk, kunst og kultur, og at alle de humanistiske fagene framover må betraktes som en sentral del av grunnutdanningen og verdsettes høyere og styrkes ytterligere i hele utdanningsløpet. For oss er det viktig å påpeke at det humanistiske perspektivet, der dannelsesbegrepet står i sentrum, innarbeides så tidlig som mulig. Vi vil her forstå dannelsesbegrepet som en livslang utviklingsprosess, der ferdigheter og kompetanser på de åndelige, kulturelle og sosiale områdene står sentralt.

Vi vil i dette notatet komme med konkrete forslag til prioriteringer som kan fremmes i forslaget til statsbudsjett for 2023.

Et av de viktigste tiltakene for å sikre en bred representativitet blant våre fremtidige kunstnere vil være å programfeste en sterkere statlig og kommunal satsing på kulturskolene. Alle barn som ønsker det, må få gå på kulturskole.

- ***Det er derfor viktig at det fastsettes en egen forskrift til opplæringsloven, som blant annet regulerer krav til faglig nivå, kapasitet, og nivået for egenbetalingen i kulturskolene. Vi ber om at det avsettes 1,5 millioner kroner til en utredning av dette tiltaket i statsbudsjettet for 2023.***
- ***Det må etableres en ordning med søkbare midler til kommunale utviklingsarbeidet, administrert av Norsk kulturskoleråd. Det må avsettes 80 millioner kroner i statsbudsjettet for 2023 til dette formålet.***

Skolen har en viktig rolle som formidler av kunnskap, ferdigheter og verdier knyttet til kunst og kultur. Kulturell kompetanse kommer til å ha stor betydning for framtidens arbeidsliv, næringsliv og samfunnsliv. Vi mener det må arbeides for å øke skoleverkets kompetanse innenfor estetikk, kunst og kultur, og at alle de humanistiske fagene framover må betraktes som en sentral del av grunnutdanningen og verdsettes høyere og styrkes ytterligere i hele utdanningsløpet.

- ***Timetallet i fagene musikk og kunst- og håndverk må økes i grunnopplæringen. Vi ber derfor om at det avsettes 250 millioner kroner til dette tiltaket i statsbudsjettet for 2022.***

Et bidrag til å styrke kompetansen i estetiske fag i grunnskolen, og samtidig arbeide mot en mer koordinert kultur- og utdanningspolitikk, kan være å benytte den kompetansen som kommunenes kulturskolelærere har. Derfor må kulturskolelærere tilbys tilrettelagt PPU-utdanning gjennom etter- og videreutdanningsstrategien «Kompetanse for kvalitet». Læreplanverket for grunnskolen appellerer til et samarbeid mellom grunnskolene og kulturskolen i fagene musikk, og kunst og håndverk. Kulturskolens lærere kan være en viktig ressurs for grunnskolens undervisning gjennom f.eks. felles prosjekter og bidra til å styrke kunst- og kulturoplæringen i grunnskolen.

- ***Vi ber om at Kunnskapsdepartementet setter i gang et Kunstfaglærerløft, og ber om at det avsettes 15 millioner kroner til dette tiltaket i statsbudsjettet for 2022.***

Med vennlig hilsen

Hans Ole Rian
Forbundsleder
Creo – forbundet for kunst og kultur